

LBRIS

We know
books

Mihaela Anghel

Călugăritele

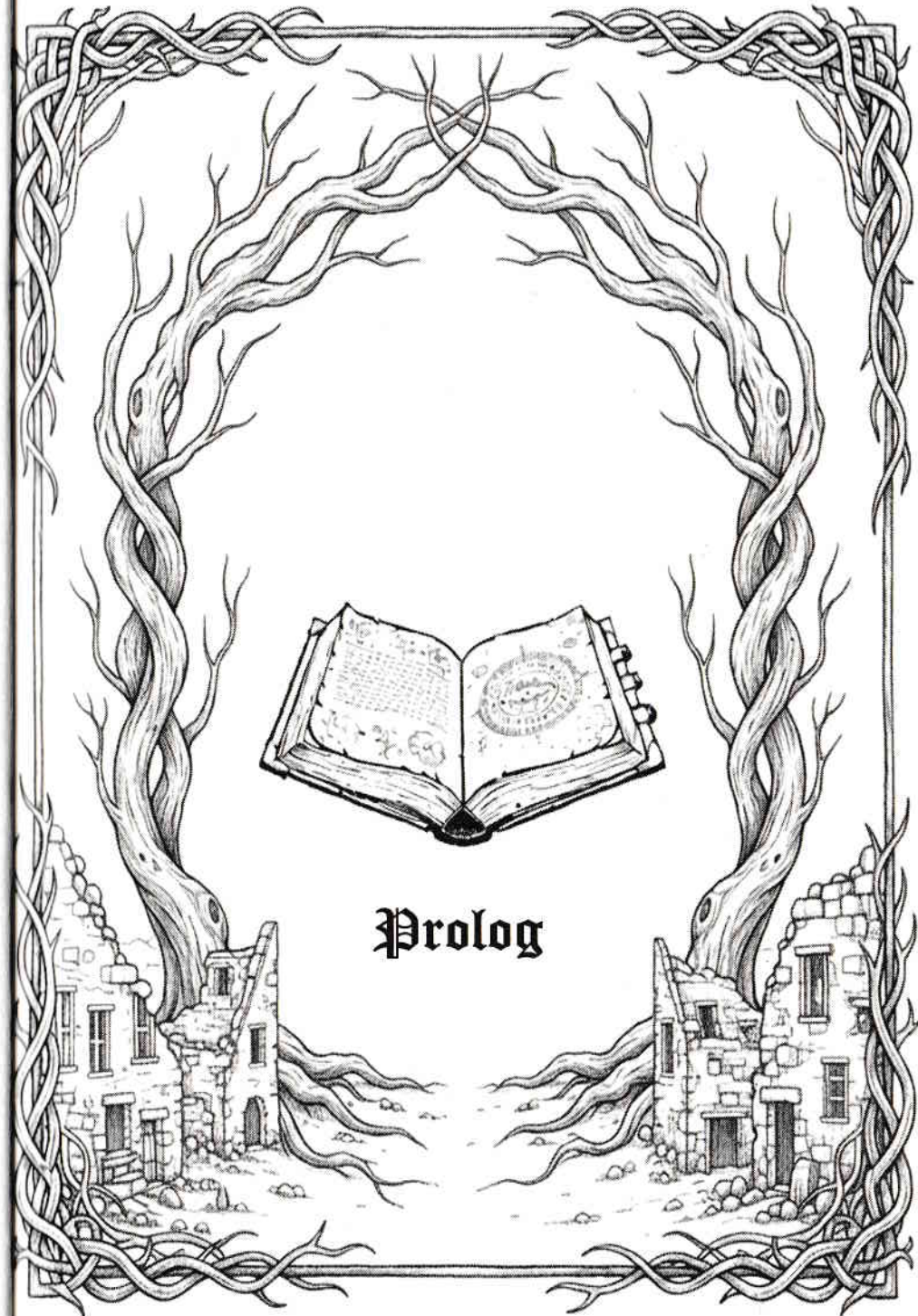

Editura
Petale Srisse

Nojorid, 2026

LBRIS

We know
books

Prolog

În noaptea în care hotarele lumii se subțiază și pământul își amintește ce a fost îngropat, dealul se umple de mișcare.

La început, e doar un freamăt abia simțit, ca o respirație adâncă a ierbii. Apoi, din ceața joasă, se desprind siluete.

Femei fără umbră.

Cu picioarele goale care nu ating pământul.

Cu părul desfăcut ca niște rădăcini negre.

Se prind într-un cerc strâmb, niciodată perfect, și încep să se rotească. Dansul lor nu urmează o muzică auzită, ci una simțită în oase - un ritm vechi, sacadat, care face inima să bată după alte legi.

Unde calcă ele iarba se arde și se înverzește la loc, ca și cum pământul n-ar ști dacă să fugă sau să le primească. Aerul se răcește brusc, iar pielea celui care ar privi s-ar strânge, ca sub atingerea unei ape moarte. Din gurile lor nu ies cântece, ci sunete sparte: șoapte, suspine, râsete prea ascuțite ca să fie omenesti.

Din când în când, una dintre ele se oprește. Își întoarce capul în afara cercului și privește, cu ochi goi, ca și cum ar căuta pe cineva anume. Atunci dansul se rupe pentru o clipă. Pământul trosnește nemulțumit. Ceața se îngroașă.

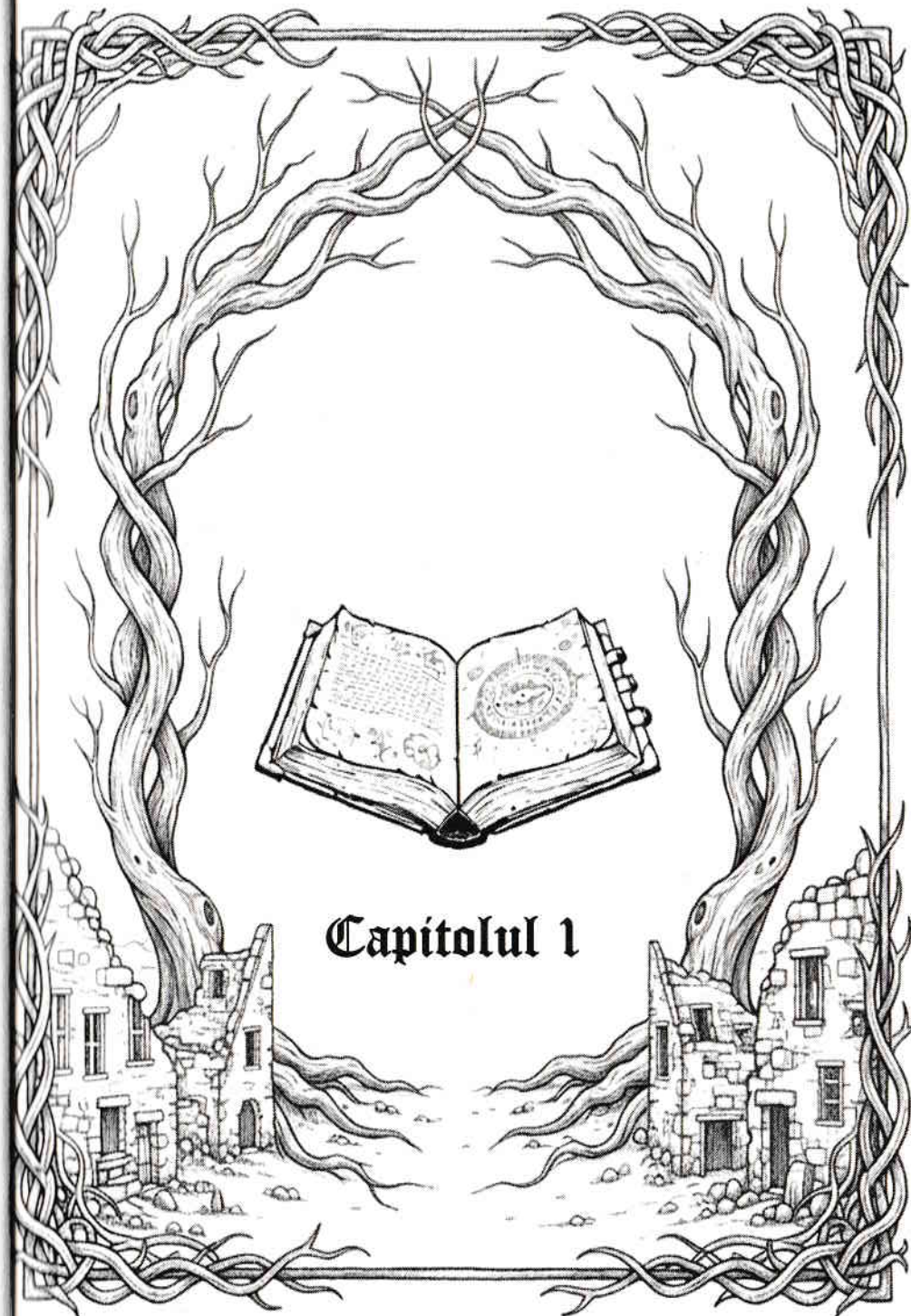
Ce sunt ele acum, nu mai știe nimeni. Au fost, cândva, altceva — dar timpul le-a șters numele. Ce-a dăinuit însă anotimpurilor fără număr a fost legământul. Un jurământ rostit pe piatră, pecetluit cu viață, păstrat mai presus de

moarte. La fiecare cumpănă dintre ani, se întorc aici pentru a-l reînnoi. Iar acum, mai mult ca oricând, fiecare simte apropierea clipei în care așezământul de odinioară, cândva viu și iubit, va prinde iar rădăcini în lume.

Le-au câștigat de partea lor pe Vâlva¹ Pădurii și pe Știma Băilor². Codrul le ascultă chemarea. Apele le poartă șoaptele. Și dacă vor izbuti s-o înduplece și pe Zeița Mamă să li se alăture, atunci *cei de jos* nu le vor putea sta împotrivă. Căci nimeni nu refuză dansul, atunci când pământul însuși îl cere.

¹ Vâlva – făptură fabuloasă în mitologia românească, având înfățișarea unei femei îmbrăcate de obicei în alb (benefică) sau în negru (malefică), care umblă la miezul nopții pe coama dealurilor și este considerată duh bun sau nefast: zână, știmă, spirit

² Știma băilor – duh păzitor al minelor

☉ Cu lama coasei fixată sub brațul stâng, bărbatul trece cutea³ pe toată suprafața acesteia, pentru a o ascuți. Are de gând să mai dea vreo trei brazde, după care să se îndrepte spre casă. Mai este puțin și se înserează. *E destul pentru azi*, își spune el în gând.

Își ia însă răgazul de a-și roti privirea în jur. Viața la *Călugărițele* n-a fost niciodată ușoară, dar lui i s-a părut mereu frumoasă. Cătunul lor e așezat sus, aproape de vârful muntelui și se ajunge greu la el, pe un drum îngust pe care abia dacă încap doi boi unul pe lângă altul. Merinde, boabe sau alte lucruri mai grele cumpărate de la târgul din Colți de cele mai multe ori trebuie să le cari cu spatele, dar, cu toate astea, n-ar da viața asta pe nici o alta. Aici s-a născut, aici vrea să-și doarmă somnul veșnic. În acest spațiu uitat de lume, dar binecuvântat de Dumnezeu, i s-a scurs toată viața lui: muiere, prunci, săpat după chihlimbare. Aici și-a trăit bucuriile, aici și-a plâns tristețile, între ai lui, cele aproape două sute de suflete care își duc traiul la *Călugărițele*.

Pala de vânt care îi alungă broboanele de sudoare de pe chip îl readuce cu picioarele pe pământ. Își bagă cutea în teaca metalică agățată de picior și înfige coasa adânc în iarba deasă și înaltă, care-i ajunge până la genunchi. Natura, codrul verde, pământul sacru pe care calcă și care-i hrănește pe toți – din ele își trage el toată seva și energia. Chiar dacă cel din urmă pare

³Cute – piatră tip gresie de ascuțit coasa manuală

să nu-i mai rabde la fel ca înainte. De când au început să înțească săpăturile după ambre⁴, se cutremură tot mai des. Și nu prea pricepe de ce, pentru că toți minarii⁵ păzesc cu sfințenie rânduiala străveche de onorare a Vâlvei Băilor și îi lasă întotdeauna drept ofrandă bucată cea mai mare de chihlimbar. Sau...?

Un gând îl străpunge pe neașteptate, ca o arsură scurtă, și-l face să clipească des, de parcă i-ar fi intrat praf în ochi. Își spune, grăbit, că nu toate zilele seamănă una cu alta, că uneori lucrurile se lasă găsite mai ușor, alteori mai greu. Și-apoi, cine poate cântări cu adevărat ce-i mai mult și ce-i mai puțin, când pământul însuși le scoate la lumină după bunul lui plac?

Simte cum îi pornesc broboane reci pe ceafă, deși vântul adie domol. Își șterge fruntea cu mâneca, apăsător, ca și cum ar vrea să alunge nu doar sudoarea, ci și neliniștea care i s-a cuibărit în inimă fără să o fi chemat.

Nu-i nimic, își spune. Rânduiala a fost păstrată. Așa trebuie să fi fost. N-are cum, altcumva...

Se scutură de fiorul ce tocmai i-a străbătut trupul.

– Păzește-ne Doamne de tot necazul și primejdia! rostește el cu glas scăzut, oprindu-se pentru o clipă din cosit pentru a-și face semnul crucii.

După ce culcă la pământ și ultimele fire de iarbă, Amza își strânge lucrurile, își pune bocceluța în spate și pornește spre casă. Deși are gumari⁶ buni, aproape noi, preferă să

⁴ Ambră – sinonim pentru chihlimbar

⁵ Minar – sinonim arhaic pentru miner

⁶ Gumar – încălțăminte din cauciuc cu talpă plată, prevăzută cu striuri antialunecare, confecționată dintr-o bucată, prin presare direct în formă

meargă desculț, să simtă pământul sub picioare. I se pare că orice acoperă tălpile e menit să întrerupă legătura sacră dintre om și natură. N-are ce se face iarna, când e frig sau atunci când sapă după chihlimbare. Însă, pe o astfel de vreme e și păcat să nu te bucuri de mângâierea revigorantă a plantelor sau de atingerea țarinei dătătoare de tărie și vioiciune. Căci, ce e omul desprins din rădăcinile lui? O frunză purtată de vânt. A auzit și el că încep a se construi așezări din beton în jurul minelor și a sondelor și că Statul le dă celor dornici de muncă prin acele părți un loc unde să se poată odihni. Dar ce odihnă-i aceea, în niște cutii precum cuștile de șobolani, așezate una peste alta? Și cică acolo ai și apă care-ți curge prin pereți, fără să mai trebuiască s-o cari de la fântână... O găselniță modernă destul de ispititoare pentru mulți... Dar de ce să nu cari, la o adică? N-ai cărat atâția ani? Te-au luat durerile de spate dintr-odată? Asta cu apa... mai treacă-meargă, o poate pricepe. Dar cum să nu mai trebuiască să ieși afară pentru a-ți face nevoile? Cum vine asta, să le faci în același loc în care dormi și în care mănânci? Chiar dacă le spală aceeași apă care țâșnește din pereți, parcă tot nu-s în rostul firesc al lucrurilor astfel de treburi. Banii-s buni, nu încape îndoială! De când a început să vândă ambră, traiul i s-a îmbunătățit considerabil. Iar la oraș se spune că s-ar câștiga mai bine decât prin părțile astea, dar la ce bun dacă din pasărea ce zboară pe tot cuprinsul cerului ajungi una prizonieră într-o cușcă? Cum vine asta? Stai la muncă, la program, într-un spațiu închis și când îți dau ăia liber te duci și te închizi, de bunăvoie, într-o altă cutie. Și trăiești așa înconjurat sus, jos, în dreapta și în stânga de alte cutii pline cu oameni... Iar de-o da vreun necaz peste ține, îți vor sări străinii în ajutor mai mult decât ar face-o cei de-un neam cu tine? Prietenii de ocazie, dacă nu au un temei solid, se vor destrăma ca și cum nici n-ar fi existat vreodată...

Eu aleg să trăiesc simplu, chiar dacă mai greu! Dar nu-mi vând libertatea pe nimica toată! Își încheie Amza dialogul cu el însuși.

S-a înserat de-a binelea, dar ulițele încă răsună de strigătele vesele ale țăncilor lipsiți de griji, în timp ce femeile satului își văd în tihnă de rostul lor. Cel mai probabil, or fi terminat de adăpat vitele și oile, iar acum pregătesc ceva de-ale gurii pentru masa de seară.

– Ai venit, tată! îi iese înaintea Mircea, mezinul, desprinzându-se din mijlocul copiilor ce se jucau în drum. Ni-i foame, dar mama a zis să te așteptăm!

– Atunci, hai, să nu mai zăbovim! îl îndeamnă bărbatul de la spate.

Copilul desface sârma de la poartă, pe care o deschide larg, și pe care, după ce pășește părintele său în curte, o închide la loc. Cât timp bărbatul merge în șură să-și lase lucrurile, acesta intră pe ușă val-vârtej. Dar se oprește brusc, ușor descumpănit:

– Tot mămăligă avem și astă seară...? Parcă spuneai...

– Iorgu n-a mai măcinat azi grâu, că i-a murit o capră. Poate sâmbăta viitoare... îi răspunde mama sa, în timp ce se chinuie cu un prosop cu margini cusute manual, care tot alunecă de pe oglinda agățată de perete, pe care încearcă s-o acopere.

– Ce ai, femeie? o apostrofează Amza, care, între timp, a apărut și el în prag. Chiar dacă ștergarul se încăpățânează să nu stea, fii fără grijă, până acum n-a pătruns niciun duh necurat în lumea noastră! Mai ales printr-o oglindă!

– Ce știți voi, bărbații?! bombăne femeia nemulțumită, îndepărtându-se. Dacă v-ar fi și mintea la fel de ageră precum vi-s mâinile de bătucite, ați pricepe că lumea asta-i ceva mai mult decât lungul nasului vostru!

E obosit, nu vrea să se ia cu nevasta lui la harță, așa că nu-i mai spune nimic. O fi și ea ostenită, căci viața nu-i ușoară pentru nimeni. Muierile-s, oricum, mai slabe din fire, iar cutremurele tot mai dese din ultima vreme le-or pricinui o mai mare neliniște. Ba, chiar și unii oameni⁷ spun că parcă-i cuprinde o ameteală ciudată după ce pământul se zgâlțâie. Dar la Călugărițele s-a zdruncinat mereu! *Simțicioși⁸ au mai devenit cu toții, dintr-odată!*

⁷ Cu sensul de „bărbați”

⁸ Sensibili